

Līvānos atklāj ceļojošo izstādi prelāta J. Začesta simtgadei

Izstādes ekspozīciju „Julijanam Začestam 100” atklāja aizvadītajā sestdienā, 28.septembrī ar īpašu atceres dievkalpojumu par godu prelātam J.Začestam, kurš Līvānu draudzē nokalpoja lielu sava mūža daļu – 40 gadus. Dievkalpojuma laikā, ko vadīja priesteris Juris Zarāns, ticīgajiem bija iespēja noklausīties Julijana Začesta sprediķa ierakstu, kurā prelāts aicina ikdienā būs stipriem savā ticībā un apliecināt to ne tikai vārdos, bet arī darbos.

Izstāde, kurā apkopots plašs fotogrāfiju un dokumentālo faktu kopums, ir līvāniešu Skrebeļu ģimenes veikums. Viņi atklāšanā iepazīstināja ar izstādes tapšanas gaitu. Savukārt J.Začesta garīgais skolnieks, Krustpils draudzes priesteris Viktors Naglis dalījās savās atmiņās par prelātu un pasniedza tagadējam Līvānu draudzes ganam Jurim Zarānam simbolisku dāvanu - savulaik viņam dāvāto prelāta J.Začesta svētās mises biķeri. Ekspozīcija piedāvā ielūkoties tautā iemīļotā, sirsnīgā un atsaucīgā Līvānu draudzes prāvesta nebūt ne vienkāršajā dzīves gājumā.

J.Začests dzimis 1913.gada 20.decembrī Ludzas apkaimē. 1938.gadā Rīgā, Sv. Jēkaba katedrālē iesvētīts par priesteri. Kalpojis gan Rīgā, gan dažādās Latgales draudzēs. 1945.gadā Rīgā viņu arestēja par pretpadomju aģitāciju un turpmākie 3 gadi bija jāpavada ieslodzījumā. Pēc atbrīvošanas atsākās kalpošana dažādās draudzēs, līdz 1964.gadā viņš tika nosūtīts uz vienu no tā laika lielākajām katoļu draudzēm Latvijā – Līvāniem.

Visus padomju gadus prelātu pavadīja padomju varas neuzticība, aizdomas un dažādi pazemojumi. Kalpojot Līvānos, viņam bija jāpiedzīvo piespiedu nošķirtība – prelāts nedrīkstēja tikties ar sava amata brāļiem - garīdzniekiem, nedrīkstēja izbraukt no draudzes bez čekas izsekotāju pavadības. Arī viņa dzīves vietā aiz sienas dzīvoja čekas aģents, kurš noklausās katru sarunu. Prelātam netika piešķirts nekāds transporta līdzeklis, izņemot velosipēdu, garākos izbraucienos viņš devās ar autobusu vai vilcienu. Lielā Līvānu draudze viņam bija jāapkalpo vienam pašam bez palīgiem. Saimniecību vadīja prelāta māmuļa. Nošķirtības gados prelāts aktīvi pievērsās Līvānu baznīcas uzlabošanas un remonta darbiem.

Prelāts bija iemīļots savā draudzē. Kā cilvēks J.Začests bija ļoti pieticīgs, sirsnīgs un pretimnākošs. Brīvajā laikā viņa vaļasprieks bija dārzkopība, īpašs sirds darbs bija rožu audzēšana. Visi altāri Līvānu baznīcā bija pušķoti ar prelāta rožu dārzā audzētajām rozēm. Katru gadu 15.augustā, Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētkos J.Začests sūtīja rozes altāru greznošanai uz Aglonas baziliku, kā arī uz dzimto Ludzas baznīcu.

J.Začests kristīja, laulāja un izvadīja mūžībā vairākas līvāniešu paaudzes, no 1964. gada līdz 2004.gadam kalpojot savā draudzē. Viņš vienmēr centās saprast cilvēkus, ļoti pārdzīvoja, ja nācās kādu sarūgtināt. „Es vienmēr pateicos Dievam un priecājos, ka Līvānu draudzē varēju strādāt 40 gadus. (..) Ak, cik ļoti es gribētu, lai jūsos visos

būtu stipra ticība un dedzīga Dieva un tuvākmīlestība! Es centos pēc iespējas labāk izpildīt šo pienākumu, bet apziņos, ka ne vienmēr tas man izdevās. Piedodiet man, ja kādreiz teicu bargākus pārsargājuma vārdus. (..) Lai jums būtu īsti kristīgas ģimenes, lai bērni, kurus pirmo reizi vedu pie sv. sakramentiem, būtu uzticīgi Dievam un Baznīcai, lai apbedītie mūžībā bauda svētlaimi, lai visiem, kas pieņem sv. Komūniju, tā kļūtu par mūžīgās dzīves nodrošinājumu!” tā rakstīja J.Začests savā garīgajā testamentā, kas tika nolasīts viņa bērēs pie kapa Līvānos 2004.gada 25.jūnijā, kad prelātu apbedīja Līvānu baznīcas dārzā.

Pāvests Pāvels VI 1964.gada 9.decembrī viņu nominēja par „Antistitem Urbanum sev Praelatum Domesticum” – pilsētas (Romas) Augstpriestera Galma Prelātu.

J.Začests kalpojis Rīgas, Nautrēnu, Ruskulovas, Augstkalnes, Stoļerovas, Nīdermuižas, Jasmuižas, Kalupes, Arendoles, Ciskādu, Rēzeknes un visilgāk – Līvānu draudzē.

Izstādē ir iespējams aplūkot arī priestera baznīcas tērpus, fotogrāfijas, rokrakstus, publikācijas un dokumentālu faktu atspoguļojumus. Izstāde paredzēta kā ceļojoša ekspozīcija visās tajās draudzēs, kur sava mūža laikā kalpojis J.Začests.

Izstādes dizaina autors ir līvānietis, mākslinieks Raimonds Vindulis. Izstāde iekārtota ar Līvānu novada domes līdzfinansējumu, kas iegūts, piedaloties Mazo grantu projektu konkursā 2013.gadā.